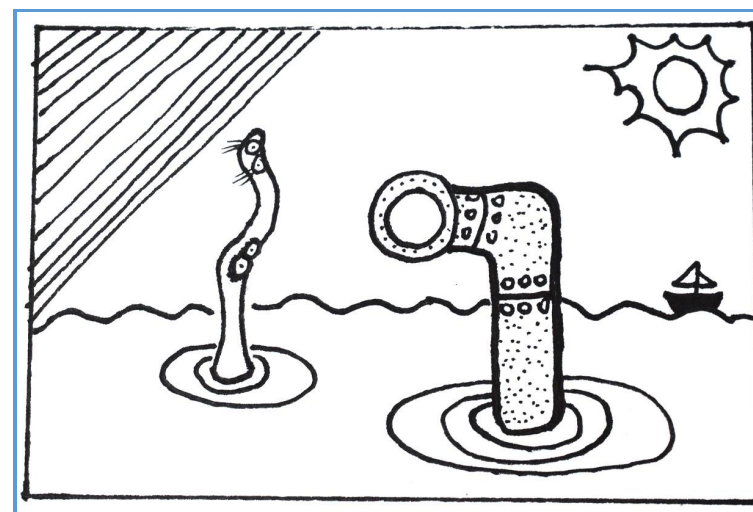

OBSAH

Pavoukovci České republiky	3
Záhadná firemní skálovka	4
Vzácné druhy listovníků v Miloticích	6
Nález snovačky <i>Enoplognatha mordax</i> (Theridiidae) v Podkrušnohoří a plachetnatky <i>Porrhomma campbelli</i> (Linyphiidae) v Krušných horách	9
Výskyt skákavky <i>Philaeus chrysops</i> (Salticidae) mimo přírodní stanoviště	11
Pár poznatků o výskytu a biologii snovačky <i>Diplocephalus</i> v Železných horách	12
<i>Meta menardi</i> neboli křížák temnostní: experimentální vzhled do ekologické tolerance pavouka temnot	13
Štíři jako hostitelé larev roztočů	15
Výskyt pavouků v zimním období, včetně skákavky <i>Sibianor larvae</i> (Salticidae) a třesavky <i>Pholcus alticeps</i> (Pholcidae)	17
Vzpomínka na Rudu Macka	19
Pavouci ve školce vítání	21
Zoologické dny Brno 2025	22
Arachnologická exkurze 2025 – Pobečví	23
Česká bibliografie	24
Inventarizační průzkumy 2024	26
Pokyny pro autory	27

Pavoukovci České republiky

V prvním pololetí roku 2025 nepřibyl do české arachnofauny žádný nový druh. K 29. 7. 2025 čítá seznam ČR 909 druhů pavouků, 40 sekáčů a 39 štírků.

Taxonomické změny u pavouků:

Rod *Dolomedes* byl po revizi lovčků čeledi Pisauridae přeřazen do obnovené čeledi Dolomedidae (YU *et al.* 2025) a došlo také k obnovení čeledi Argyronetidae, kam byly přeřazeny rody *Altella*, *Argenna* a *Argyronea*. Rod *Lathys* byl přeřazen do nové čeledi Lathyidae (MONTANA *et al.* 2025).

Altella biuncata (Miller, 1949) – Argyronetidae (← Dictynidae)
Argenna patula (Simon, 1874) – Argyronetidae (← Dictynidae)
Argenna subnigra (O. Pickard-Cambridge, 1861) – Argyronetidae (← Dictynidae)
Argyroneta aquatica (Clerck, 1757) – Argyronetidae (← Dictynidae)
Dolomedes fimbriatus (Clerck, 1757) – Dolomedidae (← Pisauridae)
Dolomedes plantarius (Clerck, 1757) – Dolomedidae (← Pisauridae)
Dictyna major Menge, 1869 → *Simziella major* (Menge, 1869)
Lathys heterophthalma Kulczyński, 1891 – Lathyidae (← Dictynidae)
Lathys humilis (Blackwall, 1855) – Lathyidae (← Dictynidae)
Lathys stigmatisata (Menge, 1869) → *Tolokonniella* s. (Menge, 1869) – Lathyidae (← Dictynidae)

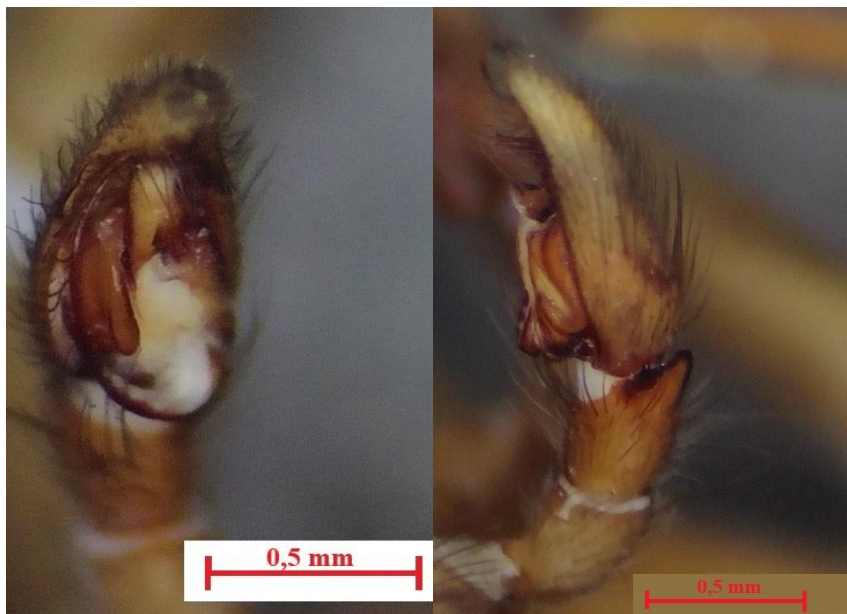
Aktualizované seznamy druhů najdete zde: <https://www.arachnology.cz/>

Ondřej Machač & Petr Dolejš

MONTANA K. O., CALA-RIQUELME F., CREWS S. C., GORNEAU J. A., AL-JAMAL A. M., ALEQUÍN L. D., SPAGNA J. C., BALLARIN F. & ESPOSITO L. A. 2025: Tailor's drawer no more: a reappraisal of the spider family Dictynidae. O. Pickard-Cambridge, 1871 sensu lato. *Zool. J. Linn. Soc.* 204: 1–97.
 YU K. P., CHENG R. C., HADDAD C. R., TANIKAWA A., PETT B. L., PIACENTINI L., YIP H. Y., SUZUKI Y., HENRARD A., PAINTING C. J., VINK C. J., HEBETS E. A., HARVEY M. S. & KUNTNER M. 2025: Systematics and evolutionary history of raft and nursery-webspiders (Araneae: Dolomedidae and Pisauridae). *Zool. Scr.* 54 (3): 421–436.

Obr. 1: Samec *Sosticus loricatus*, Mělník (foto K. Rückl)

Obr. 2: Ventrální pohled a retrolaterální pohled na palp samce *Sosticus loricatus*, Mělník (foto K. Rückl)

Obr. 3: Epigyne samice *Sosticus loricatus*, Nymburk (foto: K. Rückl)

Vzácné druhy listovníků v Miloticích

Dne 12.5.2022 jsem v naší ulici v Miloticích na jižní Moravě čekal před domem na kamaráda, když mě na bílé plastové krabici od elektřiny zaujal listovník. Po nafocení byl na facebookové stránce určen jako listovník záhadný (*Philodromus poecilus*) (obr. 1), který se považoval za vzácný druh žijící na stromech mokřadních biotopů (MUSTER *et al.* 2009). Jen o tři dny později jsem na lokalitě PP Horky (obr. 2) v katastru Milotic nalezl na kmenu staré meruňky dalšího listovníka téhož druhu, dále jsem však po tomto druhu již nepátral. Až 1.5.2023 jsem zašel cíleně na Horky, a tentokrát našel na pěti meruňkách 6 exemplářů. Další návštěva proběhla 14.4.2024, kdy už bylo obsazeno 8 stromů a na jednom bylo dokonce 9 exemplářů. V letošním roce jsem se jim věnoval více a zkoušel najít i nové lokality. První letošní *P. poecilus* byl zaznamenán 9.3.2025 na Horkách. 28.4.2025 opět na Horkách bylo obsazených 15 meruněk a na dalších třech byly svlečky. 29.4.2025 jsem prohledal parčík s lípami těsně sousedící s prvonálezem na zmíněné plastové krabici, a listovníci byli nalezeni na pěti lípách. 2.5.2025 jsem našel dalšího listovníka záhadného na Horkách asi 100 metrů od hlavního nálezíště na topolu a 6.5.2025 opačným směrem od kolonie na asi 200 metrů vzdálené jabloni. Poslední nález pochází znovu z mé ulice. Na obou ze dvou líp vzdálených 60 metrů od populace v par

Všechny kmeny byly osluněny vyjma topolu, který byl sice soliterní, ale jeho převislé větve sahající až k zemi kmen zcela zastínily. Lišejníky se nacházely asi jen na třetině obsazených stromů. Nejčastěji se s listovníky na kmenech nacházel křížák podkorní (*Nuctenea umbratica*) a skákavka pruhovaná (*Salticus scenicus*), v jednom případě na jabloni byl od listovníka asi 30 cm vzdálen vzácný běžník dubový (*Diaea livens*). S ulovenou potravou jsem listovníky mockrát nepotkal, v jednom případě byla kořist nějaká moucha (Diptera) a ve dvou případech píďalka podzimní (*Operopthera brumata*). Dále byly v kůře stromů zaklíněny zbytky potměnků rodu *Nalassus*, ale zda je schopný takovou kořist listovník ulovit, je nejisté. Při hledání listovníků záhadných napoví časté svlečky visící na kůře stromů.

Nejpočetnější populace listovníků záhadných na lokalitě PP Horky je v nadmořské výšce do 235 m n.m. Jedná se o travnatou step s roztroušenými ovocnými stromy. Populace listovníků v intravilánu obce je ve výšce 180 m n.m. a nachází se 400 metrů od potoku Zamazaná a hasičské nádrže. PP Horky je naopak od nejbližší vody vzdálena 1,4 km. Jak již píše BAUER *et al.* (2022), není *P. poecilus* striktně vázaný na stromy lužních biotopů a můžeme se s ním setkat i na stromech uprostřed civilizace. Moje pozorování tedy bohužel nepřináší nové světlo ohledně nejasností o biologii listovníka záhadného a je zcela v souladu s německými autory. Důvodem jeho rozšíření po Miloticích může být absence konkurenčních druhů na kmenech stromů. Protože jsou nálezy listovníka záhadného poslední dobou z Moravy opakovaně hlášeny (RÜCKL & STŘEŠTÍK 2022), nelze ani vyloučit jeho šíření. Důvodem velkého množství nálezů může být i to, že jsem po nich na některých stromech pátral zcela cíleně.

Dalším velmi vzácným listovníkem nalezeným v katastru Milotic je listovník mramorovaný (*Philodromus marmoratus*), který je u nás uváděn pouze z lužních lesů jižní Moravy (RÜCKL & STŘEŠTÍK 2022). Prvního jsem pozoroval 21.10.2024 v mém sadu v dřevěném domečku

Nález snovačky *Enoplognatha mordax* (Theridiidae) v Podkrušnohoří a plachetnatky *Porrhomma campbelli* (Linyphiidae) v Krušných horách

The finding of the comb-footed spider Enoplognatha mordax (Theridiidae) in the Podkrušnohoří area and the money spider Porrhomma campbelli (Linyphiidae) in the Ore Mountains. These two species are of faunistical and ecological interest. Copulatory organs of both of them are depicted.

Desátého června letošního roku jsem se nakonec rozhodl, že instaluji jednoduchou trubkovou past (40 cm, s jedním kelímkem) na xerothermním svahu lokality Bílenská stráň u řeky Chomutovky. Zbyla ještě nějaká energie, tak trocha smýkání a sklepávání. Pár běžných pavouků, ale jeden s neznámou kresbou, a dokonce jen jedním makadlem – levým, je to dobrý. Struktura odpovídá zástupci čeledi Theridiidae. Po bližším prozkoumání včetně kresby (obr. 1) se mi ani nechce věřit, že na takové nenápadné lokalitě byl zjištěn sameček velmi vzácného a kriticky ohroženého druhu snovačky *Enoplognatha mordax* (Thorell, 1875) (obr. 2). Vždyť doposud je známá jedna samička z roku 1973 (lgt Kasal) a také jedna samička z roku 2014 (lgt Machač). Takže další významný druh pro seznam pavouků Podkrušnohoří. Na levé straně řeky Chomutovky, také na xerothermní svahu, ale o něco dále, lokality Stráně nad Chomutovkou, byl zjištěn další významný druh, pavučenka *Peponocranium orbiculatum* (O. Pickard-Cambridge, 1882), která je také nová pro seznam pavouků Podkrušnohoří. Jedna samička tohoto vzácného a silně ohroženého pavouka byla získána pomocí prosevu již 9.3.2025.

Pokud jde ještě o další významný druh, skákavku *Philaeus chrysops* (Poda, 1761), která by dále obohatila seznam, tak její zařazení je problematické, protože její výskyt v zahradnictví se nebere (zatím) jako přirozené prostředí (viz samostatný článek v tomto čísle *Pavouka*) zjištěné v údolí řeky Bíliny. V horním úseku na pravém břehu (9.6.2025) se vyskytovala v mechu samička vzácné a ohrožené plachetnatky *Porrhomma campbelli* F. O. Pickard-Cambridge, 1894 (obr. 3) a v dolním úseku na levém břehu (24.5.2025) samička ohrožené pavučenky *Styloctetor compar* (Westring, 1861).

Antonín Roušar

Výskyt skákavky *Philaeus chrysops* (Salticidae) mimo přírodní stanoviště

Occurrence of the jumping spider Philaeus chrysops (Salticidae) outside its natural habitat. A record of Philaeus chrysops (Poda, 1761) from a plant nursery, where jumping spiders have been present for several years.

Na Facebooku se ve skupině Pavouci objevila na začátku června 2025 fotografie (obr. 1) samečka skákavky rudopásé. Od F. Schenka jsem se dozvěděl, že foto pořídila pracovnice okrasného zahradnictví nedaleko Chomutova. Tak jsem se tam jel podívat. Hledání a nic. Ale setkal jsem se s dotyčnou pracovnící a ta mi mimo jiné oznámila, že je pozorovala už vloni. Slíbila, že jakmile ji objeví, tak se ji pokusí odchytit. A skutečně mi druhý den poslala foto dvou odchycených samečků, jeden se vyskytoval na magnolii (obr. 1). Při jejich vyzvednutí jsem se také dozvěděl, že viděla „tmavé“ skákavky, možná samičky. Dokonce tam byla pozorován sameček už 14.5.2022 (BioLib – mapování druhů*). Kde se tam pavouci vzali? Nejblíže lokality jsou v Českém středohoří (vzdušnou čarou 25 km). Šíření vzduchem nebo jinak? Možná. Ale po rozhovoru s majitelem jsem vyloučil dopravu materiálu, protože v Čechách prakticky nenakupují, avšak jezdí nakupovat do Holandska, Itálie. Takže mohou být dovezeni? V každém případě se tam vyskytují několik roků. Ale zhodnotit, zda se jedná o stabilní populaci, je předčasné.

Dodatek: „Dobrý den, pane Roušare... pavouka jsme po delším boji odchytily do sklenice, ale asi už doskákával ☹... Do té zkumavky ho nedám... ještě se hýbe.“ Paní se ještě překonala, ale toho druhého tam umístil náhodný pán.

Antonín Roušar

Obr. 1: Sameček *Philaeus chrysops* (foto J. K.) a místo nálezu jednoho samečka (foto A. Roušar) / male of *Philaeus chrysops* (photo J. K.) and the place where one male was recorded (photo A. Roušar)

* <https://www.biolib.cz/cz/speciesmappingdetail/id53943/>

Meta menardi neboli křížák temnostní: experimentální vhléd do ekologické tolerance pavouka temnot

V říjnu roku 2010 byla ve sklepních prostorách rodinného domu v obci Vápenná (okres Jeseník) zaznamenána mimořádně početná kolonie pavouků druhu *Meta menardi*. Tento druh, běžně obývajících jeskyně a další hypogeeická prostředí, se zde vyskytoval ve stovkách jedinců navzdory absenci přirozené vegetace, minimálnímu výskytu hmyzu a zcela umělému prostředí tvořenému betonovými stěnami. Tato situace vyvolala otázku, jaké adaptační mechanismy umožňují tomuto pavoukovi přežít v takto extrémních podmínkách. Z původní kolonie bylo 30 jedinců vybráno k laboratornímu pozorování. Byli rozděleni do šesti skupin a vystaveni různým stresovým faktorům: extrémnímu chladu (opakované zmrazení na -15 °C), trvalému osvětlení, trvalé tmě, nadbytku potravy, hladovění a přítomnosti černé plísně (pravděpodobně rodu *Rhizopus*). Cílem bylo sledovat přežívání, chování a případné projevy adaptace v prostředí, které simuluje různé typy ekologického stresu. Výsledky ukázaly, že *Meta menardi* je schopna přežít opakované krátkodobé zmrazení bez zjevných následků, avšak dlouhodobá expozice vedla k úhynu. Trvalé světlo mělo výrazně negativní dopad – pavouci byli neaktivní, nelovili a postupně hynuli. Naopak skupina uchovávaná v trvalé tmě vykazovala stabilní chování, aktivní lov a tvorbu pavučin. Zajímavé bylo i chování skupiny s nadbytkem potravy – pavouci nelovili více, než bylo nezbytné, a přebytečnou kořist ignorovali. Naopak hladovění vedlo k rychlému nástupu stresového chování, agrese a kanibalismu, přičemž do šesti týdnů uhynuli všichni jedinci. Nejpozoruhodnější výsledky přinesla skupina vystavená plísni. Pavouci zde opakovaně manipulovali s kontaminovanou kořistí – po ulovení cvrčka je obalili pavučinou a ponechali několik dní v kontaktu s plísní, než je zkonsumovali. V některých případech dokonce přenášeli plíseň z kontaminovaného substrátu do vyšších částí pavučiny. Toto chování může naznačovat dosud nepopsanou formu interakce s mikroorganismy – ať už za účelem konzervace potravy, nebo jako součást trávení. Hypotéza o symbiotickém vztahu však vyžaduje další pozorování. Tato observační studie, ačkoliv realizovaná mimo akademické prostředí, přináší cenný vhléd do ekologické plasticity druhu *Meta menardi*. Ukazuje, že tento pavouk je schopen přežít v širokém spektru stresových podmínek, přičemž některé projevy jeho chování – zejména v kontaktu s mikroorganismy – mohou představovat dosud neprozkoumané adaptační strategie. Vý

Štíři jako hostitelé larev roztočů

Mezi roztoči se setkáváme s řadou druhů, jejichž vývojová stádia využívají specifické ekologické vztahy s jinými organismy. Někdy je proto těžké rozeznat, jestli se jedná o roztoče foretické (využívají hostitele k přenosu z bodu A do bodu B), nebo zda žijí parazitickým způsobem života. Ukázkovým příkladem parazitických roztočů je kohorta Parasitengona. Jak už její název napovídá, nalezneme zde roztoče parazitující na takřka všech taxonomických skupinách živočichů. Typickým příkladem jsou vodní roztoči z čeledi Hydrachnidae, kteří parazitují na vodním hmyzu, nebo čeleď Trombiculidae, jež napadá řadu obratlovců včetně člověka.

Setkáváme se však i s čeledí velmi významnou pro další zástupce arachnofauny, a to s čeledí Erythraeidae. Tato čeleď totiž zahrnuje rod *Leptus* Latreille, 1776, pro který platí podobné pravidlo jako pro ostatní čeledi zmíněné kohorty: zatímco dospělci a deutonymfy žijí jako predátoři v půdě, kde se živí chvostoskoky, menšími druhy roztočů a hmyzem, larvy žijí právě paraziticky, a to na dvoukřídlých čeledi Asilidae a především na řadě druhů štírů. Protonymfa a tritonymfa patří mezi stádia neaktivní. Nejčastěji larvy na štírech nalezneme schované mezi jednotlivými segmenty metasomy a na dorzální straně mesosomy (obr. 1, 2), kde se pomocí chelicer přichytávají a vytvořením stylostomu vysávají hostitelovu hemolymfu. Zatím nebylo zaznamenáno, že by roztoči rodu *Leptus* způsobovali na štírech značné škody, navíc počet roztočů na jednom hostiteli zpravidla nepřesahuje jednociferná čísla.

Zástupce rodu *Leptus* rozeznáme od ostatních roztočů pod mikroskopem hlavně tím, že jejich oči jsou usazeny na úrovni přední části *crista metopica*. Na první pohled je *Leptus* charakteristický svou červenou/oranžovou barvou, což jej odlišuje od řady jiných čeledí (Acaridae, Uropodidae), se kterými se nejčastěji setkáváme v terarijních chovech štírů. Rod *Leptus* si však na hostiteli můžeme splést s rodem *Pimeliaphilus* (Anystae: Pterygosomatidae), který má též světle červenou barvu, ovšem důkladným pozorováním morfologických znaků zjistíme, že jde o takřka jinou kohortu. Dospělce rodu *Leptus* pak v půdě poznáme podle bílých a rudých ornamentů na dorzálním, typicky červeném idiosoma. V našich podmínkách se s larvami rodu *Leptus* můžeme také setkat, jak parazitují na mnoha druzích sekáčů.

Výskyt pavouků v zimním období, včetně skákavky *Sibianor larae* (Salticidae) a třesavky *Pholcus alticeps* (Pholcidae)

Occurrence of spiders in winter, including the jumping spider Sibianor larae (Salticidae) and the daddy long-legs spider Pholcus alticeps (Pholcidae). This is probably the first documented occurrence of the species Sibianor larae Logunov, 2001 in winter. Observation of the species Pholcus alticeps Spassky, 1932, reveal its activity at low temperatures.

Po únorových mrazech vyskočily teploty na začátku března 2025 až na 15 °C s jasnou oblohou. Tak proč se nepodívat k Černému rybníku (770 m n. m.) v Krušných horách, když dole rychle mizel sníh a svahy byly holé. Ačkoli je okolí rybníku rovinaté, tak snad tam také sníh ustoupil. Špatný předpoklad. Souvislá vrstva sněhu s krustou, zem zmrzlá na kost, a v zemních pastech koule ledu. Ale pod smrčky a břízkami „oázy“ beze sněhu a vlivem Slunce se suchým rostlinným detritem. Tak proč to nezkusit. A po téměř hodinových prosevech se objevilo v epruvetě asi 30 jedinců, většinou mláďat, ale i osm adultních druhů: *Ceratinella brevis* (Wider, 1834) – 1 ♀, *Erigonella hiemalis* (Blackwall, 1841) – 1 ♂, *Gongyliidiellum latebricola* (O. Pickard-Cambridge, 1871) – 1 ♀, *Ozyptila atomaria* (Panzer, 1801) – 1 ♂, *Pelecopopsis elongata* (Wider, 1834) – 1 ♂, *Poecilonea variegata* (Blackwall, 1841) – 1 ♀, *Sibianor larae* – 1 ♂ a *Walckenaeria antica* (Wider, 1834) – 1 ♂ a 2 ♀♀.

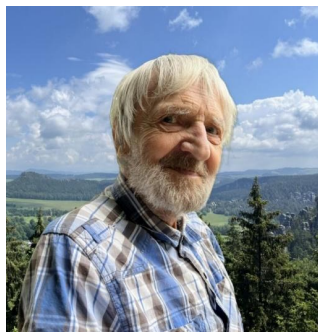
A po 5.3.2025 jsem navštívil lokalitu ještě 20. března. Sníh ostrůvkovitě, ale zem pořád zmrzlá (obr. 1; bohužel při první návštěvě jsem neměl čím fotit). Opět dosti juvenilních jedinců vedle sedmi adultních druhů: *Ceratinella brevis* – 3 ♂♂, *Gongyliidiellum latebricola* – 1 ♀, *Maro minutus* O. Pickard-Cambridge, 1907 – 1 ♀, *Micrargus herbigradus* (Blackwall, 1854) – 1 ♀, *Sibianor larae* – 1 ♂, *Sintula corniger* (Blackwall, 1856) – 2 ♀♀ a *Walckenaeria antica* – 1 ♂.

I když se jedná o druhy, které se podle fenologických dat vyskytují v dospělosti i v zimním období, tak

Vzpomínka na Rudu Macka

Loni, krátce před Vánoci, nás zastihla smutná zpráva – zemřel Rudolf Macek, bylo mu 77 let. Jeho fotografie pavouků znáte všichni, ale většina z vás se s Rudou asi nikdy nesetkala. Jelikož já jsem s ním řadu let spolupracoval, rád bych se s vámi podělil o několik vzpomínek na tohoto neobyčejného kolegu a mého přítele.

Pomalu tomu bude již dvacet let, kdy mě Ruda poprvé navštívil v muzeu v Pardubicích. Hned mi představil svůj jasný cíl – postupně nafotit většinu druhů našich pavouků a vydat jejich názorný atlas. Během chvíle, kdy jsme si povídali, mi bylo jasné, že Ruda se pavoučím světem doslova nadchnul a pro focení nelituje času ani prostředků. Jak dobře víte, jeho plán skvěle vyšel. Atlas pavouků ČR (vydaný v roce 2015) obsahuje především díky Rudovi fotografie většiny našich druhů, a to včetně těch nejdrobnějších.

I když Ruda v době, kdy jsme se poznali, s pavouky teprve začínal, v jejich poznávání dále pokračoval mílovými kroky. Díky předchozí zkušenosti se sbíráním brouků čeledi Staphylinidae měl dobré obecné znalosti systematiky a byl šikovný při pozorování a sběru bezobratlých v terénu. Co ho ale velmi překvapilo, byl tehdejší přístup nás arachnologů k určování pavouků. Jelikož determinace jsme tradičně zakládali především na pečlivém zkoumání detailů kopulačních orgánů, celkový vzhled živých jedinců jsme využili tak maximálně k zařazení do čeledi. A v tom jsme se asi dost lišili od entomologů. Ti mají hmyz ve sbírkách pečlivě vypreparovaný a vyrovnaný, a tím asi i lépe vycvičené oko. Rudovi přišlo zprvu takřka nemožné, že by u nás nikdo ze zkušených arachnologů nebyl schopen pavouky určit jen podle fotek. Původně chtěl totiž pavouky jen opatrně v přírodě fotit a ponechávat je naživu. Měl k nim úctu a mnohem osobnější vztah než většina z nás. Nakonec ale postupně pod tíhou nezbytnosti a dost nerad přijal fakt, že je nutné

Pavouci ve školce vítáni

„Paní učitelko, co máš v těch skleničkách?“

„Co bys tak myslel, Eliášku, že by v nich mohlo být?“

„Emm... Nějaké zvíře?“

„Ano. V každé skleničce je jedno zvíře. Spíše zvírátko.“

„A jaké?“ ozývá se už nejen od Eliáška... A děti sedící na koberci v kroužku se zvědavě hrnou ke mně.

„Víte co, děti? Já vám to neprozradím jen tak. Dávejte pozor... Dostanete ode mě nápovědu: Je to malé, žije to na loukách, v lese, ale i u vás doma, má to osm nohou...“

„Pavouk!!! To je pavouk!“

„No výborně! Vy jste úžasní detektivové! Jak jste na to tak rychle přišli?“

„Protože pavouk má osm nohou!“

A v těchto chvílích si učitelka ve školce, která si řekla, že děti, jež jí projdou pod rukama, budou milovat přírodu (obzvlášť, když ji mají všude kolem sebe), že ji budou opatrovat a chránit, že se nebudou bát hmyzu ani pavouků..., v duchu zavýskne a řekne si, že v těch dětech přece jen něco zanechala, že se jí povedlo vepsat do nich něco ze sebe a že její snaha není marná. Není to tak složité. Děti jsou zvědaví tvorečkové, kteří v sobě mají radost ze života, a zajímá je vše, co se hýbe, leze, létá... Rádi zkoumají, pozorují a bádají... A to se prostě musí využít v co největší míře. Tentokrát jsem jim do školky přinesla pět samiček běžníka kopretinového (*Misumena vatia*). Děti byly celé nedočkavé, až se jim dostanou skleněné epruvet

- STŘEŠTÍK V., ŘEZÁČ M. & GLORIČOVÁ N.: Effect on grazing by large wild herbivores in a Central European oak forest on the epigeic spider community
- VANĚK O.: Nový? Přehlížený? Je zde! Aneb příspěvek (nejen) k rozšíření vzorku Thalerova (*Cortestina thaleri*)
- VANĚK O.: Vertical stratification of arthropod assemblages in shallow subterranean spaces
- VASILIEV A. & GAJDOŠ P.: Exploring the Spider Diversity of the Iagorlyk Nature Reserve, Republic of Moldova
- VEČERÍK Z., KIZEK K., LÍZNAROVÁ E., VAŠÍČEK M. & KOTASOVÁ ADÁMKOVÁ M.: Slováké lúky: Refugium ohrozených druhů v nivě Dyje
- VIEL N., GAJSKI D., PERERA-FERNÁNDEZ L.G., PÉTILLON J. & PEKÁR S.: What is on the menu when you move so far away? Diet metabarcoding analyses in the geographic range expanding ant-eating spider *Zodarion rubidum*, Simon, 1914 (Araneae: Zodariidae)

Ondřej Machač

Arachnologická exkurze 2025 – Pobečví

Ve dnech 23. až 25. května proběhla arachnologická exkurze ve středním Pobečví. Pod vedením Ondry Machače jsme navštívili několik zajímavých lokalit a pátrali po jejich (nejen) pavoučích obyvatelích. Sraz byl naplánován na pátek 23. května v 10 hodin v autokempu v Hranicích na Moravě. Cestou se však vyskytly různé komplikace, a tak byla výprava téměř kompletní až ve večerních hodinách. Ti šťastnější, kterým cesta proběhla hladce, stihli s Ondrou navštívit první lokality už během pátku – nejprve skalní doubravu u Týna nad Bečvou a poté přírodní rezervaci Škrabalka, kde bylo místem zájmu zejména mrtvé rameno Bečvy a jeho okolí. Později přijíždějící účastníky čekala večer společná večeře v autokempu, následovaná seznamováním a bohatou debatou, která se protáhla až do pozdních hodin. V sobotu ráno nás přivítalo krásné a teplé počasí. Vydali jsme se na naši první lokalitu – k malebným osekým meandrům poblíž Oseka nad Bečvou. Strávili jsme zde několik hodin a zaznamenali řadu zajímavých nálezů. Velkým přínosem byla možnost učit se od zkušenějších kolegů v terénu rozpoznávání pavouků. Po poledni jsme navštívili nedalekou pískovnu, kde jsme doufali v nález *Enoplognatha bryjai*. Ta se nám však bohužel neukázala. Přesto byly výsledky sběru z obou biotopů velmi zajímavé*. Poté jsme zamířili na zasloužený oběd do nedaleké restaurace. Nás

- PURGAT P., ŘEZÁČ M., GLORIČOVÁ N., ČERNECKÝ J., PRINCE M. & GAJDOŠ P. 2024: *Altella aussereri*, *Mimetus laevigatus*, and *Trichoncyboides simoni* (Araneae: Dictynidae, Mimetidae, Linyphiidae), three species of spiders new for Slovakia. *Check List* 20 (3): 761–770.
- ŘEZÁČ M. & KRÁL J. 2025: Segestra podkorní – evropský pavouk roku 2025 s neobvyklými chromozomy (Snake-back spider – European spider of the year 2025). *Živa* 73 (3): 129–131 (in Czech, English summary).
- ŘEZÁČ M., ŘEZÁČOVÁ V., GLORIČOVÁ N., NEMÉTHOVÁ E. & HENEGER P. 2025: Fungicide treatments drive changes in the diversity and species richness of tissue-resident bacteria in agrobiont cobweb-weaving and epigeic spiders. *Agr. Ecosyst. Environ.* 382 (109477): 1–14. DOI: 10.1016/j.agee.2025.109477
- ŘEZÁČ M., ŘEZÁČOVÁ V. & HENEGER P. 2025: Differences in the abundance and diversity of endosymbiotic bacteria drive host resistance of *Philodromus cespitum*, a dominant spider of central European orchards, to selected insecticides. *J. Environ. Manag.* 373 (123486): 1–9. DOI: 10.1016/j.jenvman.2024.123486
- RÜCKL K. & KROC V. 2025: Křížák *Gibbaranea ullrichi* (Araneae: Araneidae) a další nové významné nálezy z Národní přírodní památky Váté pisky. The orb-weaver *Gibbaranea ullrichi* (Araneae: Araneidae) and other new significant records from the Váté Pisky National Natural Monument. *Acta Carp. Occ.* 16: 162–166. DOI: 10.62317/aco.2025.007
- SCHÖNEBERG Y., AUDISO T. L., HAMADOU A. B., FORMAN M., KRÁL J., KOŘÍNKOVÁ T., LÍZNAROVÁ E., MAYER C., PROKOPCOVÁ L., KREHENWINKEL H., PROST S., KENNEDY S. 2025: Three novel spider genomes unveil spidroin diversification and hox cluster architecture: *Ryuthela nishihirai* (Liphistiidae), *Uloborus plumipes* (Uloboridae) and *Cheiracanthium puncturum* (Cheiracanthiidae). *Mol. Ecol. Resour.* 25 (e14038): 1–16. DOI: 10.1111/1755-0998.14038
- SENTENSKÁ L., POY D., ANDRADE M. C. B. & UHL G. 2025: Alternative mating tactics in brown widow spiders: mating with or without male self-sacrifice does not affect the copulatory mechanism. *Front. Zool.* 22 (6): 1–12. DOI: 10.1186/s12983-025-00560-8
- SHAFIAIE S. & PEKÁR S. 2025: New taxonomic data on the genus *Zodariellum* (Araneae, Zodariidae), with description of a new species from Kazakhstan. *Zootaxa* 5601 (2): 322–334. DOI: 10.11646/zootaxa.5601.2.6
- SHAFIAIE S., PEKÁR S., KORBA J.,

Pokyny pro autory

Psaní textu

- publikování: zveřejnění článku ve zpravodaji *Pavouk* je považováno za jeho publikování; plánujete-li svůj příspěvek publikovat ještě v jiném (např. zahraničním) časopise, dodržujte následující pravidla:
 - o buď zprávu pošlete do *Pavouka* až po řádném publikování v jiném časopise
 - o nebo zprávu v *Pavoukovi* nedoplňujte obrázky ani anglickým překladem
- odstavce: odděluje jedním stisknutím klávesy Enter (nikoliv několika úhozy mezeríku)
- latinské jméno rodu a druhu: pište *kurzívou*
- datum: 13.–27.10.2020 (s pomlčkou a bez mezer)
- jméno autora příspěvku: *kurzívou* a zarovnání vpravo (nikoliv pomocí několika úhozů mezeríku nebo tabulátoru)
- odkaz na obrázek: (obr. 1)
 - o je-li součástí textu jen jeden obrázek, odkaz být nemusí
- popis obrázku: Obr. 1: Co obrázek ukazuje (foto J. Příjmení)
 - o je-li součástí textu jen jeden obrázek, číslo být nemusí
- použití přejatého obrázku: pouze se souhlasem původního autora nebo vydavatelství
- anglický abstrakt: povinný u taxonomických faunistických příspěvků významem přesahujících hranice ČR, u ostatních velmi žádoucí
 - o vložit pod český nadpis
 - o psát celý *kurzívou*, překlad názvu článku navíc *tučně*, latinská jména druhů normálním písmem

Citování

- autor popisu taxonu: Příjmení, rok
- citace v textu: PŘÍJMENÍ *et al.* rok (příjmení KAPITÁLKAMI, nikoliv VERŽÁLKAMI)
- citace článku: PŘÍJMENÍ K. J. rok: Název článku. *Jm. čas. zkr. ročník* (číslo): od–do.
 - o je-li název dvojjazyčně, použijte jen český ekvivalent
 - o nepište podtituly časopisů (např. *Arachnology Letters*, *Zpravodaj ČAS* atp.)
 - o DOI neuvádějte
- citace knihy: PŘÍJMENÍ K. J. & PŘÍJMENÍ K. J. rok: *Název knihy*. Vydavatel, město, počet stran pp.

Plochý bělavý kokon plachetnatky rákosní (*Donacochara speciosa*) je umístěn obvykle na suchých listech orobinců nebo rákosu a samice kokon hlídá (foto P. Beneš)

PAVOUK – Zpravodaj České arachnologické společnosti, číslo 58

Vydává: Česká arachnologická společnost, z. s.

Redakce: Ondřej Machač, Petr Dolejš, Jan Erhart

Adresa redakce: Bratrská 10, 750 02 Přerov

E-mail: machac.ondra@seznam.cz

ISSN: 1804-7254

Zpracováno v programu: Microsoft Word

Titulní strana:

Evropský pavouk roku 2025 – segestra podkorní (*Segestria senoculata*) (foto P. Beneš)

Toto číslo vyšlo 31.7.2025

